

Postbefordret blad
(8245 ARB)
Blad nr. 57439

Modtager: «navn»
«att»
«adresse1»
«adresse2»
«postnrby»

Navn: «brugernavn»
Kode: «adgangskode»

Adgangskoden til www.samtid.dk

skal bruges når basen beder om den. Normalt er det nok at taste den ind én gang. Herefter husker din computer selv koden.

Det er vigtigt, at du taster navn og kode præcist ind med mellemrum og store og små bogstaver. Koden må bruges på alle skolens maskiner samt på jeres private maskiner.

Mere inspiration

En søgning på "Jul" i www.samtid.dk, kan give anledning til megen læsning.

Her er historierne, der afslører at juletraditionen i virkeligheden er en hedensk skik, måske inspireret af den mørke vintertid i nord.

Her er artikler om julen og dens omkostninger og også om den svenske juletradition.

I Samtids Danmarkshistorie viser databaserne en af deres mere utilisggede vaner, nemlig resultater der ikke svarer til formålet med søgningen. Men det bliver resultatet ikke mindre spændende af.

Basen har her fundet artikler der modsvarer søgninger på ord som f.eks.: "juli" eller Juliane.

Forlaget Hedeskov

Redaktion: Sven Skovmand
Torsten Skovmand
Jan Møgelbjerg

Adresse: Forlaget Hedeskov
Hadrupvej 78
8300 Odder.

Tlf. 7020 1864
E-mail: samtid@samtid.dk

Her er nogle af resultaterne efter en søgning på "Jul" i *Samtids Danmarkshistorie*.

Når vi oplever ord som "Politi" og "Politik", så laver vi normalt nogle ekstra emneord, der gør det nemmere at indsnævre en søgning. Sammen med emneordet "Politi" har vi emneordet "Politiet". I kan selv prøve forskellen på en søgning efter ordene enkeltvis: "Politi", "Politik" og "Politiet".

Nu er det snart 2 år siden

Årtusindeskiftet gik tilsyneladende helt roligt. Eller gjorde det? Hvad der egentligt skete det ved vi endnu ikke med sikkerhed! Men prøv selv at lave en søgning på "2000". Og nyd artiklerne. Dengang var der mange mennesker der ikke turde flyve i flyvemaskinerne ved midnatstid. Men spørg lige igen om, hvem der ønsker, at sidde i en flyvemaskine ved et årsskifte...

Vi ønsker jer alle en rigtig god jul og godt nytår!

Torsten Skovmand

Torsten Skovmand
Avisen Samtid

20. dec. 2002 28. Årgang, nummer
Redaktion: Jan Møgelbjerg
Torsten Skovmand

Kontakt avisen eller redaktionen på tlf. 7020 1864

Tema: Tjekkiet

Det tjekiske folk har boet i Bøhmen og Mähren i 1500 år, men den nuværende tjekiske republik, der blev dannet i 1992, er faktisk den første rent tjekiske stat siden Bøhmen gled ind i det tyske kejserrige i den tidlige middelalder. Derfor hedder Jan Møgelbjergs artikel *Det tjekiske folks historie*, fordi det er folket og ikke staten, der kan spores tilbage i tiden.

Kejserrigets jernnæve

Sammen med slovakkerne kom det tjekiske folk ud af det østrig-ungarske kejserriges jernnæve. Siden blev det til syv års nazistisk besættelse og mere end fyre år under kommunismen.

Seneste omvæltning var, da tjekkerne for ti år siden valgte demokratiet. Det kan man læse om i artiklen »*Fra kejsernes undersåtter til frie tjekker*«, skrevet af journalist Dana Schmidt, der er dagbladet Politikens udsendte medarbejder i Prag.

God økonomi og levestandard

Det er også Dana Schmidt, der har skrevet de næste artikler, herunder *Den skeptiske ansøger*, der fortæller om det næste store skridt i Tjekkiet historie, når landet formodentlig indtræder i EU i 2004. Befolkningens opbakning bag medlemskabet er betydeligt mindre end i nabolandene, og det hænger måske netop sammen med at landet har en økonomi og levestandard, der kan sammenlignes med flere af de nuværende medlemslande.

Det får en stor del af befolkningen til at mene, at landet sagtens kan stå på egne ben. Tjekkerne ved nemlig godt, at de har det godt efter østeuropæisk målestok, men det forhindrer dem ikke i at beklage sig. Noget tyder nemlig på, at landet simpelthen er *En nation af brokkere*.

Murens fald

Kommunismens fald har dog heller ikke automatisk fjernet alt, hvad en tjekke kan finde på

Artiklerne, er udgivet med støtte fra
[Nævnet vedrørende EU-oplysning](#).

at brokke sig over. Der er stadig et stort skel mellem rige og fattige, og det piner tjekkerne, at de demokratiske politikere også har meget store indtægter ligesom de kommunistiske magthavere før i tiden. Det kan man læse om i artiklen *Sikkerhedsnettet virker, men langt mellem fattig og rig*, der også fortæller om det velfungerende sundhedssystem.

Korruptionen

Korruption er en del af hverdagen i Tjekkiet, og det er også et af de punkter, der ikke har ændret sig ved overgangen til demokrati. Man døjer med problemet både i skandaler på højt politisk niveau, og i det daglige, som for eksempel når man er lige ved at få en fartbøde.

På kortet kan man se Tjekkiet centrale placering i Europa.

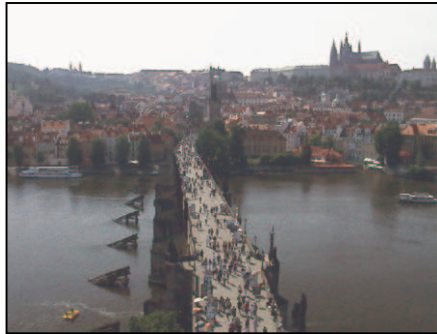
Det nye demokratiske Tjekkiet står over for mange udfordringer, ikke mindst indenfor uddannelse. Både historien og sprogundervisningen er lagt helt om, men det kniber med at finde

Se næste side ...

pengene, det fortæller artiklen [Uddannelse til demokrati kræver ressourcer](#). Derfor er det for eksempel ikke altid nok at bestå adgangsprøven for at komme på universitet, for der er ikke plads nok til alle.

Den sårbare natur

Tjekkiet har [En varieret og sårbar natur](#). Den er befolkningen begyndt at værne om efter kommunisttidens mangel på miljøpolitik. Før de gamle skader er blevet genoprettet, har store oversvømmelser skabt nye problemer, og det går også ud over de vigtige indtægter fra turisterne.

Prag er en utrolig flot by, med masser af turister.

Racisme

Den ekstreme racisme, der i de senere år er dukket op i Vesteuropa, er ikke gået uden om Tjekkiet. Der er ofrene ikke indvanderne, men sigøjnerne, eller romaerne, som de selv kalder sig. I [Racisterne har også syndebugke i Tjekkiet](#) fortæller Dana Schmidt, at det offentlige forsøger at hjælpe den næste generation ind i det tjekiske samfund, men modarbejdes både af de voldelige racister og af almindelige tjekker.

Kulturen

Tjekkerne værner om deres kultur, både den moderne og den historiske, i form af gamle bygninger og verdensberømte forfattere og komponister. Det kan du læse om i [Stolte kulturtraditioner holdes i hævd](#).

En helt anden - men vigtig - del af kulturen, behandles i artiklen [På øl og kogte boller](#), om god og solid, men usund tjekisk mad.

Fakta

Den sidste artikel er [Oversigt over Tjekkiet](#), skrevet af Jan Møgelbjerg.

Inspiration

Her er nogle forslag til, hvordan du kan bruge www.samtid.dk:

1. Eksempel: Trafiksikkerhed

En søgning på trafiksikkerhed giver stof til eftertanke og efterfølgende debatter om emnet. Her er et lille udpluk af artikler:

[Unge piger hindrer ulykker med spiritus](#)

Udgivet den 1. december 2001

I Nordjylland har man lært, at unge piger er det bedste middel mod unge mænd der kører spirituskørsel.

[Tema: Trafiksikkerhed](#)

Udgivet den 29. januar 2001

En række artikler om sammenhænge og realiteter ude i trafikken f.eks. artiklen: [Niels's ulykke vil koste 10 millioner](#). Et analysefirma har beregnet, hvor meget de forskellige typer af trafikuheld koster samfundet.

[Elever i kamp mod forældre](#)

Udgivet den 21. oktober 1998

Artiklen beskriver problemerne med forældrenes kørsel ved skolerne.

Citat: "Men hvad de voksne ikke har kunnet nå, er lykkedes for eleverne..."

[Måler vi sikkerhed på den rette måde?](#)

Udgivet den 15. april 1997

Citat: Det engelske tidsskrift The Economist oplyser i sit nummer for 11. januar 1997, at det er 150 gange så farligt at flyve og køre i bil, som det er at køre i bus.

2. Eksempel – Valg af emneord: Terrorister og Al-Qaida

Vi er blevet ringet op med spørgsmål om Al-Qaida. Vi anbefalede med det samme en søgning på "terror".

Erfaring har lært os, at det er mest fornuftigt, at Samtid skal prioritere emneord, der har langtidsholdbarhed, og som kan samle alle relevante artikler i en søgning. I sagen Al-Qaida er det relevante søgeord "terror".

I er meget velkomne til at kontakte os, hvis I ikke kan finde artikler til jeres emne.

Læs mere om Tjekkiet og andre ansøgerlande på www.samtid.dk

Udvidelsesplan er en kamp mod uret

Jan Møgelbjerg, udgivet den 11. september 2002

Den danske regering vil meget gerne kunne afslutte EU-formandskabet med at optage ti nye medlemslande. Men der er ikke afsat meget tid til forhandling, og inden man når så langt er der flere andre problemer, der skal ryddes af vejen. Hvis det tager for lang tid at forhandle, ender det måske med at nogle lande trækker deres ansøgninger tilbage.

Tema: Landene, der blev kaldt for Østeuropa

Sven Skovmand, udgivet den 1. december 1995

Temaet handler om Polen, Tjekkiet, Ungarn og Slovakiet og deres situation efter frigørelsen fra Sovjetunionen. I to indledende artikler skrives om landenes situation under de kommunistiske regeringer. De var jo kommet på den forkerte side af »Jerntæppet« – et udtryk, der sædvanligvis tilskrives Churchill, men som i virkeligheden er opfundet af Goebbels. Hvor landene mod vest fik Marshall-hjælp fra USA, måtte landene i Central- og Østeuropa aflevere værdier til Sovjetunionen. I dag er de fire lande interessante, fordi de indtil videre er de eneste, der vil få en mulighed for at blive optaget i EU.

De fire lande har stærke bånd til Vesteuropa

Mette Skak, udgivet den 1. december 1995

Mette Skak fortæller om de stærke bånd, som de fire lande har til Vesteuropa. Men deres indbyrdes samarbejde er ikke så stærkt, som det var i 1989, da sovjetiske overgreb i Letland og Litauen skabte frygt for deres nyvundne uafhængighed. Et godt forhold findes egentlig kun mellem Ungarn og Polen – måske fordi de ikke har nogen grænse fælles.

Optagelse af de fire lande giver problemer for EU

Bente Bundgaard, udgivet den 1. december 1995

Berlingske Tidendes korrespondent, Bente Bundgaard, redegør for de problemer som en optagelse af de fire lande vil skabe for EU. Hun ser også på, hvad optagelsen kan komme til at betyde for EU's forhold til Rusland.

Fornuftigt at dele Tjekkoslovakiet

Peter Bugge, udgivet den 1. december 1995

Adjunkt Peter Bugge fortæller om adskillelsen af Tjekkiet og Slovakiet, der efter hans mening var en fornuftig løsning på grund af modsætningsforholdet mellem tjekker og slovakker. Og begge parter må roses for den hurtige og ikke-voldelige måde, som skilsmissen blev gennemført.

Tjekkerne plages stadig af fortiden

Peter Bugge, udgivet den 1. december 1995

Det dårlige forhold mellem Tjekkiet og Tyskland skyldes de tre millioner tyskere, som efter krigen blev drevet ud af grænseområdet Sudeterlandet som en straf for deres illoyale optræden under Anden Verdenskrig. Tjekkerne uddrivelse af tyskerne var utrolig brutal og kostede mange menneskers liv. Men tjekkerne nægter at undskylde deres handlinger, og derfor har tyskerne ikke fået den udsoning med tjekkerne, som de har fået med Polen.

De fire lande er ved at indhente tabet efter 1989

Søren Riishøj, udgivet den 1. december 1995

Cand. mag. Søren Riishøj redegør for den økonomiske udvikling i de fire lande. Fælles for dem var, at de i de første fire år efter opgivelsen af planøkonomien havde en stærk økonomisk tilbagegang, som de nu langsomt er ved at overvinde. Tilbagegangen har været fulgt af en arbejdsløshed på 15 procent i Polen, Slovakiet og Ungarn, hvorimod Tjekkiet har formået at holde gang i beskæftigelsen, blandt andet ved at holde en kunstig lav valutakurs, som har gjort det lettere for virksomhederne at sælge deres varer. Den sociale nød er imidlertid større, end tallene for arbejdsløsheden viser. En stor del af befolkningen lever under det sociale minimum, og sundhedsstandarden er blevet forværret. Især Den Internationale Valutafond bærer et stort ansvar for, at det er gået så galt. Den har i alt for høj grad lagt vægt på inflation og balance på statsbudgettet, mens den ikke har interesseret sig for den manglende udvikling og modernisering. Hvis disse forhold ikke forbedres, risikerer man, at Central- og Østeuropa bliver ved med at være en både politisk og økonomisk ustabil region.